

ที่ อต ๐๐๒๓.๑๐/ว ๑๑๕

ที่ว่าการอำเภอท่าปลา

ถนนเทศบาล ๔-๑ อต ๕๓๑๕๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง การตรวจสอบคุณสมบัติรองนายกเทศมนตรี

เรียน นายกเทศมนตรีตำบล ทุกแห่ง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ อต ๐๐๒๓.๔/ว ๑๓๒ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า ได้พิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย กรณีจังหวัดขอนแก่นได้ขอหารือการใช้อำนาจนายกเทศมนตรีเพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี โดยรองนายกเทศมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ อัฐ และมาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมีประเด็นหารือว่า หากผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีไม่ได้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าแต่เคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรี จะถือว่าเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นคุณสมบัติในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งของรองนายกเทศมนตรีได้หรือไม่

จังหวัดอุดรธานีพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการแต่งตั้งรองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง จึงแจ้งนายอำเภอ ทุกอำเภอ ในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้ประกอบการพิจารณาและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ อำเภอท่าปลาจึงแจ้งข้อพิจารณา และความเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจิรภา ถาคำ)

ปลัดอำเภอ(จพง.ปค.ชำนาญการพิเศษ)รักษาราชการแทน

นายอำเภอท่าปลา

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ

โทร. ๐-๕๕๔๔-๔๕๘๑

E-mail : ThongtinThaPla@gmail.com

Change
For Good
เปลี่ยนเพื่อพัฒนา

ที่ว่าการอำเภอท่าปลา
เลขที่รับ 159
วันที่ 14 มี.ค. 69
เวลา

ที่ อต ๐๐๒๓.๔/ว ๑๓๖

ศาลากลางจังหวัดอุดรดิตถ์

ถนนประชานิมิตร อต ๕๓๐๐๐

๑๓ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง การตรวจสอบคุณสมบัติรองนายกเทศมนตรี

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๐๙ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่า ได้พิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย กรณีจังหวัดขอนแก่นได้ขอหารือการใช้อำนาจนายกเทศมนตรีเพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี โดยรองนายกเทศมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ อัญญ และมาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมีประเด็นหารือว่า หากผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีไม่ได้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าแต่เคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรี จะถือว่าเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นคุณสมบัติในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งของรองนายกเทศมนตรีได้หรือไม่

จังหวัดอุดรดิตถ์พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการแต่งตั้งรองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง จึงแจ้งนายอำเภอทุก อำเภอ ในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้ประกอบการพิจารณาและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ

เรียน นายอำเภอท่าปลา

- เพื่อโปรดพิจารณา

- เห็นควรแจ้ง อบท. ในพื้นที่

ขอแสดงความนับถือ

พิจารณาดำเนินการต่อไป

(นางสาวจิรภา ถาคำ)

ปลัดอำเภอ(จพง.ปค.ชำนาญการพิเศษ)รักษาราชการแทน

นายอำเภอท่าปลา

(นายสรพงษ์ มานะสุขนันต์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์

(นายวรเชษฐ กาวีใจ)

ท้องถิ่นอำเภอท่าปลา

๑๔ มี.ค. ๖๙

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานกฎหมายระเบียบและเรื่องร้องทุกข์

โทร ๐ ๕๕๔๐ ๓๐๐๘ ต่อ ๔ โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๔๔๘๕

ประสานงาน นายเอกวิทย์ บุบผาโชติ ๐๖๓ ๒๐๖ ๖๔๗๘

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๐๗

๗ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง การตรวจสอบคุณสมบัติรองนายกเทศมนตรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดขอนแก่น)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๗๗

ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายกรณีจังหวัดขอนแก่นได้ขอหารือการใช้อำนาจนายกเทศมนตรีเพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี โดยรองนายกเทศมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ อักษร และมาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมีประเด็นหารือว่า หากผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีไม่ได้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าแต่เคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรี จะถือว่าเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นคุณสมบัติในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งของรองนายกเทศมนตรีได้หรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอส่งผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้ประกอบการพิจารณาและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรุตม์ ศุภวิบูลย์ผล)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๙๐๓๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน: ว่าที่ ร.ต.ณรงค์ศักดิ์ ชมนาวัง โทร.๐๖๑-๒๕๔-๕๔๘๘

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๙๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือจังหวัดขอนแก่น ที่ ขก ๐๐๒๓.๔/๓๓๔๙๒ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งคำสั่งศาลฎีกา คดีหมายเลขดำที่ สด สว ๒๑๓/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ สด สว ๒๑๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. สำเนาบันทกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เรื่องเสร็จที่ ๕๑๐/๒๕๕๐ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ จังหวัดขอนแก่นได้รับเรื่องร้องเรียนกล่าวหานายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว อำเภอบึงบอน้อย จังหวัดขอนแก่น กรณีแต่งตั้งคณะผู้บริหาร โดยมีการแต่งตั้ง ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประขัง เป็นรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว คนที่ ๑ ผู้ร้องเห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่ได้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ไม่เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล จึงขอให้ตรวจสอบว่าการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ขณะที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประขัง มีอายุ ๖๘ ปี สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภามาก่อน ปรากฏเพียงเคยดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว เท่านั้น จังหวัดขอนแก่นเห็นว่า ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ไม่ถือว่าเป็นผู้บริหารท้องถิ่นจึงไม่สามารถแต่งตั้งให้ ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประขัง เป็นรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว คนที่ ๑ ได้ จึงขอหารือในประเด็นดังกล่าวว่าความเห็นของจังหวัดขอนแก่นถูกต้องหรือไม่อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. นายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลได้ และสามารถแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ผู้ช่วยเหลือนายกเทศมนตรีในการบริหารราชการของเทศบาล จึงหมายถึงรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ตามพระราชบัญญัติเดียวกัน มาตรา ๔๘ นว ประกอบมาตรา ๔๘ เบญจ ยังได้กำหนดว่าต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับนายกเทศมนตรี กล่าวคือ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี นับถึงวันเลือกตั้ง (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา กรณีการนับอายุและการนับระยะเวลาของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นของรองนายกเทศมนตรีให้นับถึงวันแต่งตั้ง หาใช่วันเดียวกับนายกเทศมนตรีซึ่งนับแต่วันเลือกตั้งไม่

/๒. คำว่า...

๒. คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามคำสังศาลฎีกา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ที่ได้เคยมีคำสั่งกรณีผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) ที่ให้ถือว่าที่ปรึกษานายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารท้องถิ่นด้วย โดยศาลฎีกาได้ให้ความเห็นว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ อัญฐ วรยศสอง ได้กำหนดให้นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ และในการปฏิบัติราชการของผู้ร้อง ห้ามผู้ร้องกระทำการอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของเทศบาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ จตุศ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้ร้องอยู่ในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการบริหารราชการของเทศบาลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่อาจกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของเทศบาลได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้ร้องจึงมิได้เป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายเท่านั้น แต่ยังมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้น อันแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นผู้บริหารท้องถิ่นด้วย เมื่อผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งเป็นเวลาน้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔)

๓. การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง “รองนายกเทศมนตรี” ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จะสามารถนำคำสังศาลฎีกา ตามข้อ ๒ มาอนุโลมใช้บังคับได้หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดสาระสำคัญของที่มา คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาไว้ใน หมวด ๗ รัฐสภา ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา มีเจตนารมณ์ให้วุฒิสภาเป็นสภาแห่งการตรวจสอบเป็นองค์กรที่ประสานความคิดเห็นจากประชาชนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ความหลากหลายทางอาชีพ วิถีชีวิต หรือที่มีประโยชน์ร่วมกัน เป้าหมาย คือ วุฒิสภานำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศในระดับที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของพรรคการเมือง วุฒิสภามีบทบาทสำคัญในการพิจารณาและการกลั่นกรองกฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ เช่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ฯลฯ นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๓ ยังกำหนดหลักการว่าสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมือง จึงกำหนดลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้ผู้ที่มาดำรงตำแหน่งดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมเพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ที่ได้รับเลือกนั้นจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความเป็นอิสระ มีความเป็นกลางปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน และไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของการเมืองของพรรคการเมือง หรืออาณัติของนักการเมือง มีความประพฤติและคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับนับถือของสาธารณชนและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนภายในประเทศอย่างแท้จริง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๘ ข (๗) จึงกำหนดลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาว่า “สมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ... ข. ลักษณะต้องห้าม ... (๗) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก ...” จึงเห็นว่า เป็นคนละกรณีกันกับการแต่งตั้งบุคคลเพื่อให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีอันเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการ โดยมาตรา ๔๘ อัญฐ วรยศหนึ่ง ได้บัญญัติให้นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีได้มอบหมาย ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่าหน้าที่ในการบริหารราชการของเทศบาลเป็นของนายกเทศมนตรี กรณีการแต่งตั้ง

/ที่ปรึกษา...

ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีก็เช่นเดียวกันย่อมเป็นดุลพินิจของนายกเทศมนตรีที่จะพิจารณาบุคคลเพื่อให้เข้ามาดำเนินการทางการเมืองในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่นายกเทศมนตรีในทุก ๆ ด้าน การติดตามประสานงานให้นายกเทศมนตรีที่นายกเทศมนตรีพึงจะมอบหมาย หรือให้คำปรึกษา ในกิจการทางการเมืองอันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔ ได้กำหนดคำนิยามว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นอกจากนี้ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒ วรรคสอง ยังได้บัญญัติให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น ก็จะเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” จึงไม่ได้หมายความว่ารวมถึงรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ด้วย ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประซัง เคยดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว แต่ไม่ได้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองนายกเทศมนตรี นายกเทศมนตรีตำบลสระแก้วจึงไม่สามารถแต่งตั้ง ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประซัง ให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้วได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ อัฐ และมาตรา ๔๘ นว จึงมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดขอนแก่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรุตม์ ศุภวิบูลย์ผล)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๙๐๓๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน ว่าที่ ร.ต.ณรงค์ศักดิ์ ชมนาวัง โทร.๐๖๑-๒๕๔-๕๙๘๘

○ (๓๑)

คำสั่ง

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ สด สว ๒๑๓/๒๕๖๗

คดีหมายเลขแดงที่ สด สว ๒๑๐/๒๕๖๗

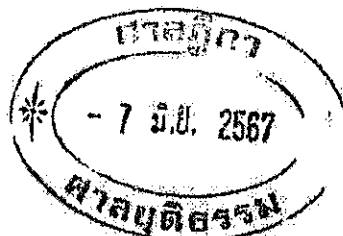
ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้คัดค้านประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิก

วุฒิสภาระดับอำเภอ อำเภอเมืองจันทร์ จังหวัดศรีสะเกษ ต่อมาผู้คัดค้านลบชื่อผู้ร้องออกจากประกาศรายชื่อ

ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยอ้างว่าขณะสมัครผู้ร้องเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและพ้นจาก

- ๒ -

การเป็นผู้บริหารท้องถิ่นน้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัคร
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๔ (๒๔) ซึ่งผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ มิใช่

ผู้บริหารท้องถิ่น ขอให้มิคำสั่งให้ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบล

เมืองจันทร์ อำเภอเมืองจันทร์ จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑ และพ้นจากตำแหน่ง

เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีอยู่ในความหมายของคำว่า

“ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามประมวลจริยธรรมผู้บริหารท้องถิ่น ข้อ ๒ ถือว่าผู้ร้องเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

ซึ่งพ้นจากตำแหน่งมาแล้วน้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก อันมีลักษณะต้องห้ามตาม

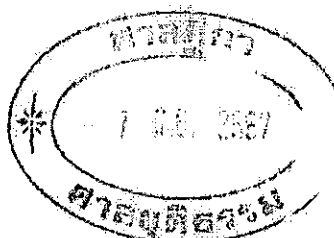
มาตรา ๑๔ (๒๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๖๑ ขอให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำคัดค้าน และ

เอกสารประกอบคำคัดค้านแล้วเห็นว่า คดีไม่จำเป็นต้องไต่สวนพยานหลักฐาน จึงให้การไต่สวน

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติ

○ (๓๑ พ.)

- ๓ -

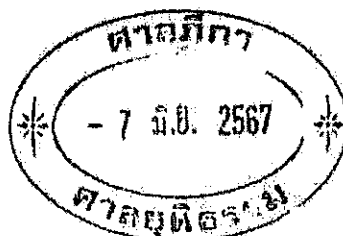
ได้เบื้องต้นว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ อำเภอเมืองจันทร์ จังหวัดศรีสะเกษ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นกรรมาชิกชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้ร้องยื่นใบสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อผู้คัดค้าน ต่อมาวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มที่ ๓ และวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านลบชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครเพราะมีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔)

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็น

สมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา

ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

○ (๓๑ พ.)

- ๔ -

(๑)...(๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ โดยตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๔๘ วรรคสอง นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ และในการปฏิบัติราชการของผู้ร้อง ห้ามผู้ร้องกระทำการอื่นเป็นการกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของเทศบาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ จดทศ. แสดงให้เห็นว่า ผู้ร้องอยู่ในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการบริหารราชการของเทศบาลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่อาจกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของเทศบาลได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้ร้องจึงมิได้เป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายเท่านั้น แต่ยังมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้นด้วย อันแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นผู้บริหารท้องถิ่นด้วย เมื่อผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) ที่ผู้คัดค้านลบชื่อผู้ร้องออก

○ (๓๓ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๕ -

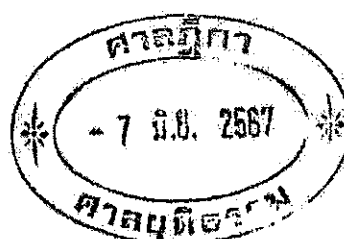
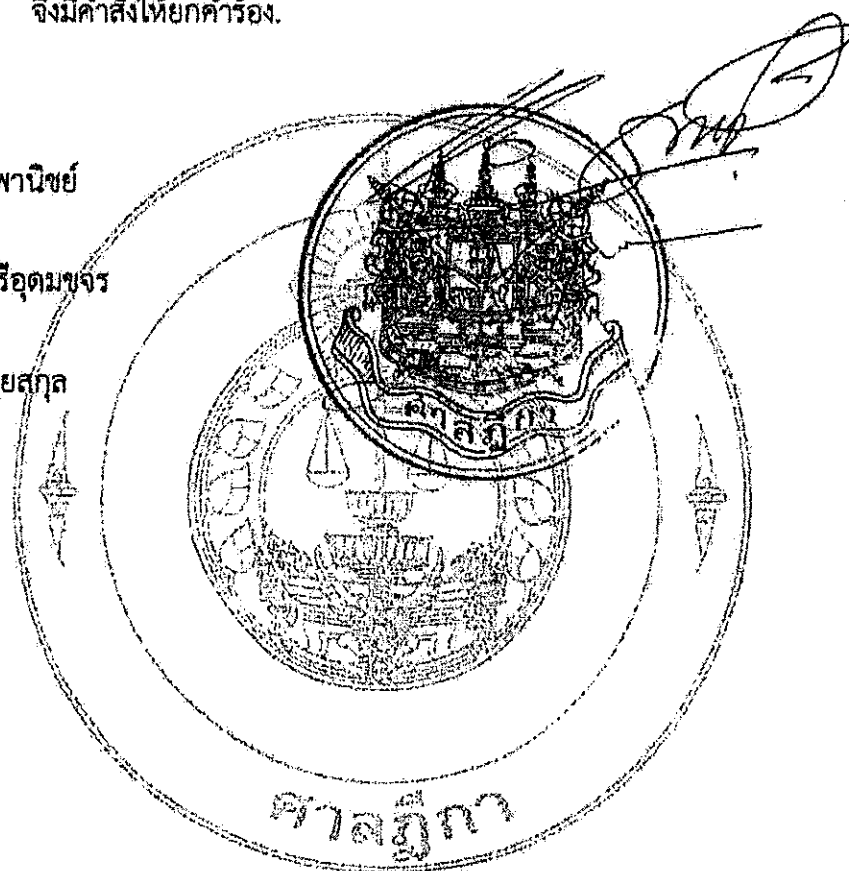
จากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น ชอบแล้ว

จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้อง.

นายเผด็จ ชมพานิชย์

นายธีระพล ศรีอุดมขจร

นายนิพันธ์ ช่างสกุล

เรื่องเสร็จที่ ๕๑๐/๒๕๕๐

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง คุณสมบัติของรองนายกเทศมนตรี
(กรณีเทศบาลเมืองอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๔.๓/๗๓๕๔ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดสมุทรสาครได้หารือเกี่ยวกับคุณสมบัติของรองนายกเทศมนตรี กรณีนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จะแต่งตั้งนายสุพล เกตุประยูร ซึ่งมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี แต่เคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยตั้งแต่วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ โดยเป็นการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งในขณะนั้นไม่ได้กำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับเรื่องวุฒิการศึกษาไว้ จังหวัดสมุทรสาครพิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดคุณสมบัติผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีว่า จะต้องมีความรู้และคุณสมบัติเช่นเดียวกับนายกเทศมนตรี ซึ่งมาตรา ๔๘ เบญจ (๒) กำหนดว่าต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา การที่นายสุพลฯ สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น แม้จะเคยเป็นรองนายกเทศมนตรีตามมาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ ก็ไม่อาจถือว่าเป็นผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น ดังนั้น นายสุพลฯ จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยได้ จึงหาข้อว่าความเห็นของจังหวัดสมุทรสาครดังกล่าวข้างต้นถูกต้องหรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ความหมายของคำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามนัยมาตรา ๔๘ เบญจ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ หมายถึง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น ไม่ได้หมายความว่ารวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการแต่งตั้งของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะบรรดาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้บริหารท้องถิ่นในการอำนวยความสะดวกหรือควบคุม

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๑๑๑๗ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายสุพลา เคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยตามมาตรา ๔๘ อัญญู แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่ไม่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือสมาชิกรัฐสภา นายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยจึงไม่สามารถแต่งตั้งให้นายสุพลา ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตามมาตรา ๔๘ อัญญู วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ เพราะถือว่า นายสุพลา เป็นผู้ขาดคุณสมบัติในเรื่องวุฒิการศึกษา และไม่ถือว่าเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อนตามนัยของมาตรา ๔๘ นว ประกอบมาตรา ๔๘ เบญจ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ความเห็นของจังหวัดสมุทรสาครจึงถูกต้องแล้ว

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเคยมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๕๐/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ กำหนดความหมายของคำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามมาตรา ๓๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่าหมายถึง ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีด้วย ซึ่งมีมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเทศบาลต่อไป จึงขอหารือว่าความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้ว มีความเห็นว่า การที่มาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้นิยามคำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ให้หมายความรวมถึง คณะผู้บริหารท้องถิ่น มีความหมายว่า ต้องเป็นคณะผู้บริหารท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการบริหารงานเป็นคณะตามที่กฎหมายกำหนด แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๔๘ อัญญู วรรคหนึ่ง^๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่บัญญัติให้นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลได้แล้ว ย่อมเห็นได้ว่าหน้าที่ในการบริหาร

^๖ มาตรา ๔๐ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่ารวมถึง คณะผู้บริหารท้องถิ่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๗ มาตรา ๔๘ อัญญู นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

ราชการของเทศบาลเป็นของนายกเทศมนตรี ส่วนรองนายกเทศมนตรีเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายเท่านั้น ดังนั้น การบริหารราชการของเทศบาลโดยนายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรีจึงเป็นการบริหารที่แยกต่างหากจากกัน และไม่มีลักษณะของการบริหารงานที่เป็นคณะตามที่กฎหมายกำหนด นายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรีจึงไม่ใช่คณะผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นผลให้รองนายกเทศมนตรีไม่รวมอยู่ในความหมายของคำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามมาตรา ๕ ดังกล่าว นอกจากนี้ หากได้พิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๑๕ วรรคสาม^๓ และมาตรา ๕๘ เบญจ (๓)^๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ และมาตรา ๓๕/๑ (๓)^๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” และ “รองผู้บริหารท้องถิ่น” ในเวลาเดียวกัน รวมถึงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๕ ที่บัญญัติให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ประกอบด้วยแล้ว ก็จะได้เห็นได้ชัดเจนนยิ่งขึ้นว่า คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ไม่ได้หมายความว่ารวมถึงรองนายกเทศมนตรีด้วย

สำหรับกรณีนี้ เมื่อปรากฏว่านายสุพลา เคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ซึ่งในขณะนั้นอยู่ในระหว่างการใช้บังคับพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้เทศบาลมีการบริหารในรูปแบบคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้ และเมื่อเทศบาลเมืองอ้อมน้อยมีการบริหารในรูปแบบผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหาร ส่วนรองนายกเทศมนตรีเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการบริหารเท่านั้น นายสุพลา จึงไม่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น ดังนั้น เมื่อนายสุพลา ไม่เคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและไม่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีตามที่

๓ มาตรา ๑๕

ฯลฯ

ฯลฯ

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว จะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

๔ มาตรา ๕๘ เบญจ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

๕ มาตรา ๓๕/๑

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นรองนายกเทศมนตรีได้ ความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงถูกต้องแล้ว

อนึ่ง สำหรับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เคยมีคำวินิจฉัยว่า คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า รองนายกเทศมนตรีด้วย นั้น เป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการรับสมัครบุคคลเพื่อเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการแต่งตั้งบุคคลเพื่อให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีอื่นเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการ

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๕๐